

Editorial

Ce ave i voi i n-avem noi?

La fiecare col de strad aud „în ara asta nu se face nimic!”, „în ora ul nostru pe nimeni nu intereseaz !”, „avem un ora murdar”, „tr im într-o ar mizer !”.

Pentru cei mai umbla i dintre noi, adev rul love te „verde-n fa ”! Comparând situa ia din România cu ri gen Elve ia, Austria (care pot fi considerate în topul cur eniei) constat la noi dezinteres i la ei un bun-sim cultivat înc din copil rie. De unde în Elve ia fiecare î i tunde iarba din curte (fiindc la drept vorbind, e obligatoriu s otund , chiar i pe terenurile coco ate sus pe munte) i î i arunc PET-urile i hârziile în containere pe care e semnul recicl rii. Astfel de containere se g sesc pe str zi, la îndemân , i chiar sunt folosite: „c la urma urmei, gânde te individul, dac toat lumea face a a, e de prost gust ca eu s nu fac”. Pe plaiurile noastre în schimb, domne te dezordinea i nep sarea: „dac restul nu fac nimic, eu de ce a face?” se întreab or deanu' i arunc ambalajul pe marginea str zii.

Câ i dintre voi pleac în Italia, c tre o via „la standarde mai bune”? Dar care e de fapt diferen a dintre ei i noi? Ei au o ar s rac în resurse naturale dar tiu s aprecieze i s conserve pu inul pe care-l au. Noi ne t iem p durile, distrugem vegeta ia de pe malul Cri ului, risipim totul fiindc ne prefacem c n-am auzit de reciclare...

i de fapt, ce au ei i n-avem noi? S lu m, comparativ, americanul care merge la picnic sâmb t cu familia, face gr tarul pe malul lacului pe gazonul curat i apoi adun sticlele de bere i le arunc , l sând în urm aceea i cur enie pe care a g sit-o i spunându- i, „ ara mea e cea mai frumoas ”. Românul face i gânde te exact pe dos. S fie deci oare vorba despre respectul i dragostea pentru ar i ora , pe care se pare c le-am pierdut undeva pe drum?

Avem o mentalitate gre it i depinde numai de noi s o schimb m. Degeaba v face i bagajele i pleca i din „ ara asta f r viitor”, „în occident”, nu v va fi mai bine atâta timp cât continua i s tr i i în propia mizerie. Cel mai bun lucru ar fi s aduce i occidentul aici, printr-un simplu efort de voia .

Unii se întreab dac merit , î i zic c oricum suntem într-o stare deplorabil i ce rost ar mai avea? Da i-mi voie s v contrazic, din perspectiva cuiva care a fost i prin America, unde înainte de zori se cur toate str zile, a fost i în Elve ia, unde totul e perfect pân la ultimul col de strad . Pentru c de fiecare dat m-am întors aici, în România, în Oradea, cu drag, la o ar unde natura s-a întrecut pe sine i la un ora de care sunt mândr . M-am întors cu speran a de mai bine i tiu c împreun putem face Oradea un loc mai frumos, pentru c în definitiv, o facem pentru noi.

A a c data viitoare când zice i „ora ul acesta e murdar” aminti i-v c noi suntem ora ul acesta i mai face i trei pa i pân la urm torul co de gunoi.

Raluca David,
16 ani

Jurnal de vacan

Parfum de occident

Vacan a de var : o oaz tânjit de toat lumea, uneori mai bogat alteori mai s rac . În viziunea mea o vacan bogat e aceea în care putem gusta câte pu in din fiecare moment pl cut ce ni-l ofer : relaxare, soare, experien e unice, o iubire ca în basme, distrac ie, emo ii, prieteni noi i ni te bani de buzunar.

Pentru a deschide porti ele acestui mic paradisi: cire ar, cuptor i gustar, ai nevoie de o sum de impulsuri interioare: implicare i ini iativ , dorin a i voia a de a face ceva i nu în ultimul rând c utare de nou i cercetare. Urm rind acest tipar am avut ansa de a m bucura de vacan e unice. Astfel niciodat nu am fost nevoit s spun: „Vai, ce m-am plictisit!”, cum foarte mul i dintre prieteni i colegi au m rturisit dup numai o lun de vacan . De multe ori mi s-a p rut c vacan a nu e suficient de lung pentru a termina tot ce mi-am propus. Singura stare care trebuie comb tut i eliminat este lenevia. O dat ce a i c zut în mreajele ei va fi mai greu, dar nu imposibil s -isc pa i.

Pomind pe acest drum al experie elor proprii am s v povestesc o mic p rticic din vacan a mea petrecut pe meleagurile altei ri. Dorind s fac ceva util, dar i interesant m-am înscriș într-o tab r de voluntariat într-un s tute din centrul Germaniei.

Emo ii mari la plecarea: în primul rând pentru c nu mai fusesem în Germania i era prima dat când c l toream singur . Cred c a fost prima mea confruntare direct cu valurile vie ii, de când devenisem major . Mi-am luat inima în din i i am plecat, în ciuda existen elor unor prieteni i a cuno tin elor de a r mâne. Recunosc, m-am temut pu in, dar a meritat.

Drumul a fost lung i obositor, aproape 32 de ore petrecute în autocar nu sunt tocmai o experien pl cut . În ciuda acestui fapt încercam s fixeș în memorie, s absorb asemenea unui burete, toate imaginile, peisajele i tot frumosul ce m înconjura.

Cred ca germanii au o voia de fier. Au vrut s schimbe ceva în beneficiul naturii i implicit al lor, i au reu it. La fiecare benzin rie unde oream era prezent, pe o mare pancart , semnul recicl rii i un mesaj de mul umire pentru efortul depus. i acum m întreb: „De ce oare toate tentativele de acest gen au e uat la noi în ar ? S fie indiferen a, ignoran a, ne tiin a, indisciplina sau doar lipsa celor apte ani de acas ?”. E trist c e a dar cred c înc se mai poate schimba ceva.

Fiindc autocarul a pornit cu întârziere din România am pierdut tenurile, care m duceau spre ora ul în care m a tepta leader-ul taberei.

În ziua în care ar fi trebuit s ajung la Sonderhausen, seara, la ora apte m aflam în Gottingen, la 150 de kilometri distan de locul întâlnirii. M-am trezit singur , într-un ora unde nu cuno team pe nimeni. Mai întâi m-am speriat pu in. Abia atunci am realizat c sunt printre str ini. Întrebând în stânga i-n dreapta am g sit gara i alte trenuri care s m duc la destina ie. Spre surprinderea mea, lumea nu prea tia englez , dar m-am descurcat cu germana înv at la coal .

Prima conversa ie mai lung pe care am avut-o s-a derulat în tren. Am discutat cu un german care m-a întrebat dac sunt pentru prima dat în ara lui i ce impresie mi-a f cut. „E foarte verde”, am r spus, privind pe geam mun ii împ duri i la poalele c rora satele se preg teau s adoarm . Mi-a zâmbit i m-a întrebat de ce spun aceasta: „Nu tiu, e pur i simplu plin de vegeta ie, pomi, gr dini, spa ii verzi. A vrea ca i ora ul meu s fie a.”

Abia la miezul nop ii am ajuns în tab r . A doua zi dup -amiaz au sosit i ceilal i participan i: din Letonia, Cehia, Polonia, Slovacia i Germania. E foarte ciudat cum oameni atât de diferi i, cu alte obiceiuri i tradi ii, ajung s fie uni i, s lupte pentru acela i lucru, s aib totu i ceva în comun: dorin a de a face voluntariat. Într-un secol în care materialismul domin , ideea de voluntariat este v zut ca un lucru f r sens, o pierdere de vreme. Mul i se întreab : „Ce rost are s fii voluntar?”. A fi voluntar înseamn a ac iona de bun voie, din proprie ini iativ , nesilit de nimeni i în mod con tient. A te oferi s faci un lucru dezinteresat i f r a a tepta recompense. Chiar dac nu exist câ tig b nesc, exist numeroase beneficii: devii mai responsabil, înve i s lucrezi în echip , câ tigi experien în vederea ob inerii unui loc de munc , afli mai multe despre problemele comunit ii, te faci util, te distrezi, î i faci prieteni i contacte noi.

E foarte pl cut când vezi c nu e ti singurul care face acest munc benevol , iar rezultatele muncii pe care o depui te împlinesc suflete te.

Misiunea noastr în tab r era de a ajuta la renovarea unei m n stiri, mai veche de 1000 de ani. Am f cut de asemenea i ni te cercet ri arheologice - ceea ce a fost foarte interesant. Programul nu a fost foarte înc rcat. Dup -amiezile le aveam libere i am putut s vizit m împrejurimile. S tute ul în care am stat era foarte mic i când m plimbam pe str zi aveam senza ia c sunt pe un alt t râm, cel al basmelor. Casele p reau mai mici, deoarece nivelul str zilor era mai înalt, astfel erai nevoit s cobori ni te sc ri pentru a putea intra în gr dina din fa a casei. Florile de toate culorile te îmb tau cu mirosul lor i te ademeneau pe mica porti în gr din . Dar nu doar florile erau o tenta ie, ci i toate figurinele atârâte pe geam sau de prin iarb : pitici i omule i, broscu e, r u te i tot soiul de creaturi fabuloase. Totul era verde i plin de via . Doar un fior te cuprindea noaptea, când treceai pe lâng casele înghi ite aproape pe de-antregul de ieder .

Am vizitat i ora ele mari.

Acolo parc eram deja într-o alt epoc : gr dini mari, rondouri pline cu flori, fântâni arteziene, arbori b trâni (a c ror umbr deas era foarte c utat la peste 30°C), castele i muzee. În apropierea muzeelor, în parcuri, î i puteai delecta sim urile cu fragmente din simfoniile lui Ludwig van Beethoven sau Johann Sebastian Bach.

M-am sim it minunat. Am interac ionat cu to i participan ii i am înv at câte pu in din cultura fiec ruia. Cele mai multe asem n ri le-am observat între România i Letonia, atât la sistemul de înv m nt, câteva cuvinte din vocabular, dar i la unele tradi ii. Am înv at cum s g tesc carnea de porc dup ore et special leton .

Am fost uimit sa v d i cu cât con tiinciozitate i disciplin se ocup germanii de selectarea gunoiului. Nu e atât de greu cum pare, trebuie doar s tii culorile i semnificac ia lor. Exist containere maro pentru produse biodegradabile, verzi pentru hârzie, gri pentru gunoaie menajere. Containerele destinate sticlelor asigur selectarea acestora în func ie de culoarea lor. Ambalajele din plastic sunt adunate, fire te, separat. Eu zic c efortul merit f cut, chiar i pentru câ i va cen i. Din acest afacere toat lumea are de câ tigat, atât natura cât i omul.

Timpul a trecut atât de repede încât nici nu am realizat c cele dou s pt mâni din programul taberei au luat sfâr it. Mi-a fost greu s m despart de acel loc înfloritor din punct de vedere economic, i totu i parc neatins de mâna omului; de prietenii pe care le-am legat cu ceilal i participan i i mai ales de cur enia de acolo.

Drumul spre cas a fost mult mai u or. Am venit acas cu un bagaj plin de amintiri, cu noi dorin e i speran e pentru România i Oradea. Totul este posibil, îns e nevoie de pu in voia i o atitudine potrivit .

A fost o experien unic ce merit încercat . Îns cel mai important lucru este s - i sim i suflul vibrând de bucurie când faci ceva ce î i place indiferent de locul în care te afli, s sim i c tr ie ti cu adev rat nu numai pentru tine, dar i pentru cel de lâng tine.

Marina Pojoga,
18 ani

tia i c ...

- cuvântul ecologie a fost creat în anul 1866 de naturalistul german Ernst Haeckel, mare admirator al lui Charles Darwin?
- sta ia de epurare din Oradea este una dintre cele mai vechi obiective de acest gen din zona de est a Europei Centrale?
- conform unor date, statistic, un locuitor din România folose te zilnic în medie 250 de litri de ap ?
- bateriile folosite pot fi reciclate la un centru de colectare (de exemplu la magazinul Selgros)?
- aruncând bateriile oriunde, acestea pot fi periculoase?

Plaiuri or dene

Din via a unei tise or dene

„Îmi este teamă de oameni. Văd cum gândurile lor mă transformă într-un mobilier, care are o valoare inferioară față de rolul pe care îl îndeplinesc.

Oamenii ne-au oferit cel puțin, nouă, 12 arbori de tisa, în fața Teatrului de Stat încă din 1915. De atunci familia a devenit mai numeroasă, întâlnind exemplare de *Taxus baccata* în jurul Teatrului de Stat, lângă Piața Ferdinand, coala general nr. 4, tronsonul dintre magazinul Criul și Colegiul tehnic CFR, Parcul Petofi, Muzeul Criurilor și nu numai.

Numele meu întreg este *Taxus baccata* și vine de la ordinul *Coniferales*, familia *Taxaceae*, genul *Taxus*, specia *baccata*, careia îi aparțin. Arborele meu genealogic își are rădăcinile în Europa, ajungându-se astăzi și în Africa de Sud. În România am răsădit prin Carpați și Munții Apuseni. Eu m-am adaptat condițiilor dure din oraș și astfel voi ajunge până la vârsta de 200 de ani, care nu este o vârstă prea înaintată, comparând-o cu cea a arborilor de tisa care trăiesc în mediul natural. Aceștia, fiind sporadici, având spațiu suficient și întinzându-se în lămi de 1500 de metri, pe calcare ajung la 2000 - 3000 de ani, câștigându-și astfel numele de arbori milenari. Specia mea crește sub forma unui arbore care poate ajunge chiar și până la 20 de metri în lăme sau uneori sub forma unui arbust.

Fiind o tisa care nu a suferit toaletă, am coroană de formă larg piramidală, foarte deasă. În tinerețe scoarța mea are culoare brun roșcată, mai târziu devenind roșie violacee. Lemnul roșu al arborilor din familia mea este foarte valoros.

Pot să mă mândresc cu o rezistență crescută împotriva poluării din Oradea. Împreună cu celelalte tise furnizăm oxigen, care este tot mai puțin în orașul nostru.

Am dus o viață liniștită până în anul 2003, când inițiativa Primăriei a fost să ne taie, din motiv că tisele sunt un obstacol în fața Teatrului, așa cum a spus viceprimarul Mihai Groza, care obstrucționează vizibilitatea clădirii

Teatrului: „Dacă treci azi prin zonă trebuie să te apleci ca să nu te lovești de crengi. Acolo se va face o zonă exclusiv pietonală”. Acest problemă a reapărut în anul 2005, când Primăria a solicitat avizul Academiei

Române pentru a-mi muta familia... pe malul Criului. Doamna Anna Marossy, biolog de renume, o prietenă, care ne iubește și ne apără, ne-a susținut, adugând că tisa trăiește în simbioză cu anumite ciuperci din sol, astfel că mutarea arborilor din Piața Ferdinand are toate ansele să eșueze: „Vor să mute arborii pe malul Criului, dar tisa nu este o plantă de apă!”. De partea dănei este Agenția pentru Protecția Mediului Bihor care a cerut o expertiză a specialiștilor din cadrul Grădinii Botanice din Cluj-Napoca.

La cei aproximativ 100 de ani ai noștri, nu mai rezistăm unei mutații. Până la vârsta de 20 de ani putem să ne schimbăm locul, dar după această vârstă, avem toate ansele să murim: „Consider că tisa nu pot fi scoasă și replantată în condiții de vegetație. Sigur vor muri!”, adaugă doamna Zenaida Lunčan.

Cu toate acestea, suntem o specie de plante ocrotite, așa cum apare în Tratatul de Dendrologie, semnat de către Victor Stănescu: „Din cauza rarității arbustului, tisa este declarat monument”. Acum stăm sub semnul întrebării...

Frumusețea tiselor nu e în biroul domnului director, nici pe malul Criului, ci acolo unde ne-am adaptat, acolo unde rădăcinile noastre rămân fixate pentru a rezista timpului... și nu omului.”, povestește o tisa orădeană.

Atena Caba, 17 ani și
Mircea Talpo, 17 ani

Biodiversitate

Ariciul

Încă din grădini facem cunoștință cu ariciul, un animal cu „spini” pe care își înfige fructele, după cum ne arată unele desene. Acești „spini” au forma unor ace lungi și ascuțite și sunt alcătuite din cheratină. Dorința prădătorilor de a mânca un arici este imediat stărpită de cele 15.000 de ace care acoperă corpul mamiferului.

Ceea ce nu ni se spune la o vârstă prea fragedă este că de fapt ariciul o mănâncă atât pe doamna furnică, cât și pe suratele acesteia, fiind un mamifer insectivor. De asemenea, prezența aricilor în orașul nostru îi scapă pe orăzii de gândăcii de bucătărie și prin subsolurile blocurilor și chiar de obolani. Este tiut faptul că pe teritoriul unui arici nu există obolani sau alți dăunători, deoarece „micul ghemotoc de ace” atacă orice intrus care s-a încumetat să calce pe bucată lui de pământ.

Lipsa unei vederi și a unei urechi externe dezvoltate este compensată de puternica sensibilitate olfactivă cu care l-a înzestrat mama natură.

Aricii își întregesc familiile în sezonul cald, cuprins între lunile mai și august. După o perioadă de gestație de 35 - 55 de zile, mama arici aduce pe lume între 2 și 9 pui.

Habitatul preferat de arici este reprezentat de pământuri și terenurile cultivate, dar se mulțumesc și cu spațiile verzi din unele orașe, printre care și Oradea. Ei se ascund prin parcuri, zonele cu verdeață de pe malurile Criului Repede și prin puținele pălcuri de iarbă rămasă în jurul clădirilor. Aricii sunt greu de observat, fiind animale nocturne.

Acești mici mamifere sunt protejate de convențiile la care a aderat și România: Convenția de la Berna prin Legea 13/1993 și Convenția de la Washington prin Legea 69/1994.

Data viitoare când întâlniți un arici, uitați-vă la el mai cu seamă deoarece este mult mai util decât probabil credeți și, pe deasupra, este și protejat.

plimba și admira frumusețea naturii și s-au transformat în terenuri de fotbal, pline cu praf și câteva pălcuri de iarbă din loc în loc și acelea călcate în picioare de toată lumea, buruieni, garduri vii netunse de o bună bucată de vreme, arbori neîngrijiți. Pur și simplu rămâi mut de uimire când vezi acest peisaj în care aproape toată natura e moartă. Bunchile rupte nu lipsesc nici ele din „mirificul peisaj” și nici aleile nepavate pe care domnesc praful de un deget și pietrișul. Până și clădirea muzeului, veche de zeci de ani, patrimoniu național a avut de suferit în urma generațiilor de tineri de acum sau a celor ce au trecut, fiind „tuningat” cu fel de fel de desene, graffiti-uri, care mai de care mai colorate, cu mesaje mai mult sau mai puțin importante. Cel mai neplăcut lucru este însă gunoiul și mizeria care domină acest peisaj unde pubelele de gunoi abia se mai arată timide pe ici pe colo. Așa se face că mai mereu, gunoiul care străjuiește aleile te întâmpină încă de la intrarea în parc.

Este ruinos pentru noi, în calitate de orădeeni, să acceptăm această situație și să trecem cu vederea toate aceste aspecte negative pe care le întâlnim în parcul Muzeului Criurilor și nu numai. Cu un pic de efort din partea noastră am putea salva parcurile orădene din această situație, păstrându-le curățenie. Astfel, ruinele pe care o avem acum când aruncăm o privire la spațiile verzi și locurile de joacă ale copiilor, s-ar putea transforma în mândria de a avea un oraș curat. Nu este greu! Trebuie să existe doar voință! Trebuie să demonstrăm că nu domnește nepăsarea în noi, și că parcurile noastre nu sunt uitate de lume, precum arată.

Sonia Gabor,
15 ani

No comment

Palat, Muzeu... Ruin ?

Aranjamente florale, alei pavate, fântâni arteziene, spații verzi îngrijite. Cam așa pot fi descrise parcurile... cele de demult. Cândva, un anumit număr de oameni se ocupa de fiecare parc în parte, de îngrijirea spațiilor verzi, cetăenii umblau și se purtau civilizat, pe străzile ordonate și curățenii. Această civilizație însă a dispărut total din orașul nostru. Se pare că orădenii au involuat în loc să evolueze în ceea ce privește educația referitoare la protecția mediului. Puține sunt parcurile în care straturile de flori sunt udate și îngrijite zilnic, puține sunt cele în care curățenia se face pe străzi cu strictețe... inexistente chiar. În anul 2006, cu numai două luni înainte de aderarea la Uniunea Europeană, în parcurile orădene întâlnim pretutindeni ambalaje, PET-uri și hârtii

aruncate pe jos, aiurea. O mare parte din vină aparține orădenilor care nu se obosesc să arunce resturile la gunoier, ci le „presară” pe spațiile verzi, dar și lipsa coșurilor și pubelelor de gunoier din unele locuri publice, duce la apariția mizeriei din parcuri. Din punct de vedere, unul dintre parcurile cu probleme de acest gen este cel din incinta Muzeului Criurilor, un loc în care prezența tineretului și spune cuvântul. Nimeni nu are nimic împotriva ca tinerii să și petreacă timpul liber acolo, însă distracția lor costă deoarece din joacă sau nu, ei ajung să distrugă parcul tot mai mult pe zi ce trece. Aceasta este amprenta pe care adolescenții și-o lasă prin fiecare gest distructiv pe care îl fac. Astfel grădinițele pline cu flori, verdeață și alei pe care oamenii se puteau

plimba și admira frumusețea naturii și s-au transformat în terenuri de fotbal, pline cu praf și câteva pălcuri de iarbă din loc în loc și acelea călcate în picioare de toată lumea, buruieni, garduri vii netunse de o bună bucată de vreme, arbori neîngrijiți. Pur și simplu rămâi mut de uimire când vezi acest peisaj în care aproape toată natura e moartă. Bunchile rupte nu lipsesc nici ele din „mirificul peisaj” și nici aleile nepavate pe care domnesc praful de un deget și pietrișul. Până și clădirea muzeului, veche de zeci de ani, patrimoniu național a avut de suferit în urma generațiilor de tineri de acum sau a celor ce au trecut, fiind „tuningat” cu fel de fel de desene, graffiti-uri, care mai de care mai colorate, cu mesaje mai mult sau mai puțin importante. Cel mai neplăcut lucru este însă gunoiul și mizeria care domină acest peisaj unde pubelele de gunoi abia se mai arată timide pe ici pe colo. Așa se face că mai mereu, gunoiul care străjuiește aleile te întâmpină încă de la intrarea în parc.

Este ruinos pentru noi, în calitate de orădeeni, să acceptăm această situație și să trecem cu vederea toate aceste aspecte negative pe care le întâlnim în parcul Muzeului Criurilor și nu numai. Cu un pic de efort din partea noastră am putea salva parcurile orădene din această situație, păstrându-le curățenie. Astfel, ruinele pe care o avem acum când aruncăm o privire la spațiile verzi și locurile de joacă ale copiilor, s-ar putea transforma în mândria de a avea un oraș curat. Nu este greu! Trebuie să existe doar voință! Trebuie să demonstrăm că nu domnește nepăsarea în noi, și că parcurile noastre nu sunt uitate de lume, precum arată.

Sonia Gabor,
15 ani

Verde-n față !!!

Nu ne deranjează acest lucru atât de tare...

Caseta de redacție

efi de redacție: Caba Atena, Talpo Mircea;
Redactori: Ile Anamaria, Ianc Raluca, Pojoga Marina, Togor Andrei, Gabor Sonia, Chi Tiberiu, Mircescu Cristian, Caba Atena, David Raluca, Talpo Mircea;
Tehnoredactor: Toth Norbert;
Fotoreporter: Gabor Sonia, Togor Andrei;
Coordonator proiect: Acs Andrei.

Adresa: ECOTOP Oradea
410067, P- a Independenței 39, Cetatea Oradea, Corp I
tel: 0359-425590, 0359-425591, fax: 0259-441681
e-mail: ecotop@rdslink.ro
web: http://ecotop.greenagenda.org

A teptăm propunerile și sugestii la: redactia.verdenfata@yahoo.com
Poți citi acest ziar online pe: www.ecotoporadea.ro și www.oradeaverde.ro

RECLAMA TA AICI!!!

CE SPUI???

Nr. tel: 0748-915285

Publicația realizată în cadrul proiectului „Foaia Verde a orașului”.

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei Municipiului Oradea și al Consiliului Local Oradea.

Conținutul acestui proiect nu reflectă neapărat poziția Primăriei Municipiului Oradea și nu implică nici o responsabilitate din partea acesteia.